

Vreme: 15.07.2026 12:30

Medij: magazin-tabloid.com

Link: <https://www.magazin-tabloid.com/srbija-ostaje-bez-kvalitetnog-obradivog-zemljista/>

Autori: #

Teme: Svetska banka

Naslov: Srbija ostaje bez kvalitetnog obradivog zemljišta!?

67774

MAGAZIN **TABLOID**

list protiv mafije

- Prema podacima RZS posle popisa agrara, 2023. godine, u Srbiji sad ima 4.073.703 hektara raspoloživog zemljišta. Od toga fabrika pod otvorenim nebom trenutno poseduje 3.257.100 hektara;
- Prema podacima RZS Srbija je dva popisa ostala skoro bez 1,2 miliona hektara njiva, a cena oranica ide u nebo;
- Ministarstvo...

Nestajanje Knjiga Branislava GULANA, „Rune sredine u Srbiji - Spasavanje sela i države“ (193) · Prema podacima RZS posle popisa agrara, 2023. godine, u Srbiji sad ima 4.073.703 hektara raspoloživog zemljišta. Od toga fabrika pod otvorenim nebom trenutno poseduje 3.257.100 hektara;

- Prema podacima RZS Srbija je dva popisa ostala skoro bez 1,2 miliona hektara njiva, a cena oranica ide u nebo;
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede počelo je izradu Nacrta zakona o komasaciji zemljišta, a istovremeno su objavljene i polazne osnove za pripremu ovog propisa. Cilj je da se oblast komasacije uredi posebnim zakonom, sveobuhvatnije i efikasnije nego do sada, jer je usitnjenost parcela jedan od velikih problema domaće poljoprivrede;
- Komasaacija zemljišta trebalo bi da omogući racionalnije korišćenje poljoprivrednog, šumskog i vodnog zemljišta, bolju organizaciju poseda, izgradnju infrastrukture, razvoj sistema za navodnjavanje i odvodnjavanje, kao i efikasnije prilagođavanje poljoprivrede klimatskim promenama;
- SRBIJA SE MOŽE POHVALITI JEDNIM OD SVOJIH NAJVAŽNIJIH RESURSA - KORIŠĆENIM OBRADIVIM ZEMLJIŠTEM, KOJE POKRIVA OKO 3,4 MILIONA HEKTARA! SA OKO 6,6 MILIONA STANOVNIKA, SVAKI ŽITELJ SRBIJE „IMA NA RASPOLAGANJU“ PRIBLIŽNO 0,52 HEKTARA (52 ARA) OBRADIVOG ZEMLJIŠTA, ŠTO JE ZNAČAJNO IZNAD SVETSKOG PROSEKA OD SVEGA 0,19 HEKTARA PO OSOBI! OVA PREDNOST OTVARA BROJNE MOGUĆNOSTI ZA RAZVOJ POLJOPRIVREDE, ODRŽIVIH RESURSA I EKONOMSKI RAST! Branislav GULAN Manje njiva u Srbiji, a cene sve više

Republički geodetski zavod prvi put je, po metodologiji Evropske unije, objavio zvaničan pregled cena poljoprivrednog zemljišta.

- Prema podacima RZS posle popisa agrara, 2023. godine, u Srbiji sad ima 4.073.703 hektara raspoloživog zemljišta. Od toga fabrika pod otvorenim nebom trenutno poseduje 3.257.100 hektara;
- Prema podacima RZS u Srbiji postoji 508.365 poljoprivrednih gazdinstava. Od toga je 506.323 porodičnih, a 2042 pravnih lica i preduzetnika. Inače, prema anketi RZS iz 2018. godine u Srbiji je tada postojalo 564.541 gazdinstvo.
- Od ukupnog broja gazdinstava, sad se stočarstvom bavi njih 313.495;
- Prema podacima RZS u Srbiji sad ima 14,5 miliona živine;
- Manje oranica u Srbiji, a cene sve više! Fabrika pod otvorenim nebom sad ima 3.257.100 hektara! Te njive su rascepkane u 19 miliona mini parcela! Sad ih treba ukрупniti! Ovako mali broj stoke je i uzrok što je Srbija izgubila prehrambeni suverenitet. Tome da se doda da je izgubljen semenski suverenitet. To je nešto najteže što treba sad da se leči u Srbiji. To se nije dogodilo preko noći, niti može da se izleči brzo! A, zemlja koja izgubio semenski i prehrambeni suverenitet gubi i ekonomsku funkciju svog sela, a vremenom i sposobnost da odliči o sopstenoj budućnosti, navodi se u novoj Strategiji poljoprivrede i ruralnog razvoja Srbije od 2026. do 2034. godine. Ta nova strategija zato predviđa obnovu domaće proizvodnje inputa, jačanje stočarstva i povećanje dodate vrednosti kroz peradnju hrane, ali stručnjaci postavljaju pitanje koliko su ti ciljevi realni bez ozbiljnih sistemskih promena.
- Prema podacima istog izvora prosečan broj članova i stalno zaposlenih na svakom gazdinstvu je 2,2 lica. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede počelo je izradu Nacrta zakona o komasaciji zemljišta, a

Vreme: 15.07.2026 12:30

Medij: magazin-tabloid.com

Link: <https://www.magazin-tabloid.com/srbija-ostaje-bez-kvalitetnog-obradivog-zemljista/>

Autori: #

Teme: Svetska banka

Naslov: Srbija ostaje bez kvalitetnog obradivog zemljišta!?

istovremeno su objavljene i polazne osnove za pripremu ovog propisa. · Cilj je da se oblast komasacije uredi posebnim zakonom, sveobuhvatnije i efikasnije nego do sada, jer je usitnjenost parcela jedan od velikih problema domaće poljoprivrede. · Komasacija zemljišta trebalo bi da omogući racionalnije korišćenje poljoprivrednog, šumskog i vodnog zemljišta, bolju organizaciju poseda, izgradnju infrastrukture, razvoj sistema za navodnjavanje i odvodnjavanje, kao i efikasnije prilagođavanje poljoprivrede klimatskim promenama. · To znači da se u primarnoj poljoprivedi nalazi ukupno 1.150.65 lica. Prema anketi iz 2018. godine bilo ih je više za 14 odsto ili čak 1.336.714. To znači da je sad manje gazdinstava za 186.061! · Za jednu deceniju i broj farmi u jednoj deceniji manji je za 62.000! · Popis je pokazao da je prosečna starost svakog nosioca poljoprivrednog gazdinstva 60 godina. Od ukupnog broja 77 odsto su vlasnici muškarci, a 23 odsto žene. Tek svaki 11 nosilac gazdinstva mlađi je od 40 godina! · Prosečno gazdinstvo u Srbiji je veličine 6,4 hektara. U proseku na svakom gazdinstvu se nalazi po jedna krava, pet svinja, tri ovce tri košnice i 43 živine! Podaci pokazuju da je oranica i dalje jedna od najsigurnijih investicija, a da se domaće tržište postepeno približava evropskom proseku. Kako se prema obradivom zemljištu odnosimo i koliko danas vredi hektar oranice u Srbiji? Agroekonomista Milan Prostran kaže za javnost da je obradivo zemljište strateški važno pitanje jer ga je sve manje, a potrebe za hranom sve veće. Prognozira da će takvo zemljište imati sve veću vrednost, a trenutno hektar oranica u Srbiji u proseku košta 9.600 evra. · Postoje i ekstremi. Na primer, hektar njive oko Bačke Topole prodat je za čak 120.000 evra. Prostran ističe da su različiti razlozi za ovako visoke cene, a u okolici Čeneja kod Novog Sada čim se čuje da se pšrodaje nudi se po 100.000 evra! · Špekulacije su i danas na delu kroz dobijanje dozvola da se poljoprivredno zemljište prevede u građevinsko, postoje špekulativne radnje. Na taj način se zemljištu rapidno povećavala cena", naveo je Prostran dodajući da svako ko ulaže u taj sektor očekuje profit. Najatraktivnija ravnica U Srbiji je, ističe, atraktivna ravnica - Vojvodina, Stig i Mačva. Postoje, međutim, delovi zemlje u kojima uopšte nema prometa jer postoji tradicionalna veza sa zemljištem i tamo se ono ne prodaje, već se čuva za naredne generacije i eventualno daje u zakup. Takva oblast je, na primer, Istočna Srbija, ili ako se ide prema Kučevu, Petrovcu na Mlavi. Loš odnos prema obradivom zemljištu Agroekonomista Milan Prostran smatra da se u Srbiji loše odnosimo prema ovom sektoru, počevši od države. · Prema podacima Republičke uprave za zemljište, država u svom posedu ima 394.000 hektara, od kojih u zakup daje 250.000 hektara. Međutim, pitanje je u kakvom se stanju to zemljište vrati posle zakupa! "Čini se da je državi bitnije 50 miliona koje dobija od zakupa, nego odnos prema zemljištu", rekao je Prostran ukazujući na to da opada kvalitet - humuski sloj je sa pet odsto došao na svega dva odsto. · Da bi se vratio jedna santimeetar izgubljenog humusa trebga da prođe 100 godina! Poručuje da se mora uraditi ozbiljna strategija kako sačuvati taj sektor. · Srbija je između dva popisa smanjila kapacitet raspoloživog zemljišta za 1.200.000 hektara, a korišćenog poljoprivrednog zemljišta za 180.000 hektara. Uskoro, manje rascepanih njiva! Cilj je da se oblast komasacije uredi posebnim zakonom, sveobuhvatnije i efikasnije nego do sada, jer je usitnjenost parcela jedan od velikih problema domaće poljoprivrede. · Komasacija zemljišta trebalo bi da omogući racionalnije korišćenje poljoprivrednog, šumskog i vodnog zemljišta, bolju organizaciju poseda, izgradnju infrastrukture, razvoj sistema za navodnjavanje i odvodnjavanje, kao i efikasnije prilagođavanje poljoprivrede klimatskim promenama; · Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede počelo je izradu Nacrta zakona o komasaciji zemljišta, a istovremeno su objavljene i polazne osnove za pripremu ovog propisa! Šta je komasacija i zašto je važna Komasaacija je postupak kojim se veliki broj usitnjenih, nepravilnih i razbacanih parcela preuređuje tako da vlasnici dobiju funkcionalnije zemljišne celine. U praksi to znači da poljoprivrednik, umesto nekoliko malih parcela na različitim lokacijama, može da dobije veći i bolje oblikovan posed koji je lakši za obradu. Takvo uređenje posebno je važno za modernu mehanizaciju, jer traktori, kombajni i druge mašine mnogo efikasnije rade na pravilnijim i većim parcelama. Manje rascepan posed znači i manje gubljenja vremena na prelazak sa njive na njivu, manje potrošnje goriva, lakšu primenu agrotehničkih mera i bolju organizaciju proizvodnje. Novi zakon treba da otkloni probleme iz prakse Ministarstvo navodi da je donošenje posebnog zakona potrebno zbog nedostataka koji su uočeni u dosadašnjoj praksi. Dosadašnji postupci komasacije često su bili složeni, spori i administrativno zahtevni. U pojedinim sredinama problemi su nastajali zbog nejasnih procedura, dugog trajanja postupka, nerešenih imovinskih odnosa ili nedovoljne informisanosti učesnika. · Novim zakonom trebalo bi da se obezbedi veća transparentnost, efikasnija organizacija i bolja zaštita prava svih učesnika u postupku komasacije; To je posebno važno jer komasacija direktno utiče na imovinu poljoprivrednika. Zbog toga postupak mora biti jasan, pravedan i dovoljno otvoren da vlasnici zemljišta znaju šta dobijaju, šta se menja i kako se štite njihova prava. Bolji pristup parcelama i razvoj infrastrukture Jedan od važnih ciljeva novog zakona biće unapređenje poljoprivredne infrastrukture. Komasaacija nije samo premeštanje i ukрупnjavanje parcela. Ona često uključuje i planiranje atarskih puteva, kanala, prilaza njivama, sistema za odvodnjavanje i drugih elemenata koji omogućavaju da

Vreme: 15.07.2026 12:30

Medij: magazin-tabloid.com

Link: <https://www.magazin-tabloid.com/srbija-ostaje-bez-kvalitetnog-obradivog-zemljista/>

Autori: #

Teme: Svetska banka

Naslov: Srbija ostaje bez kvalitetnog obradivog zemljišta!?

zemljište bude bolje iskorišćeno. Za poljoprivrednika je pristup njivi jednako važan kao i sama površina. Parcela koja nema dobar put, koja je nepravilnog oblika ili do koje se teško dolazi, skuplja je za obradu i manje pogodna za ozbiljnu proizvodnju. Uređenjem zemljišta mogu se stvoriti uslovi da se lakše koriste savremene mašine, da se smanji gaženje useva i da se proizvodnja bolje organizuje. Važno i za navodnjavanje i odvodnjavanje Ministarstvo posebno ističe da će nova zakonska rešenja biti usmerena i na razvoj sistema za navodnjavanje i odvodnjavanje. To je jedna od ključnih tema za srpsku poljoprivredu, jer se proizvođači sve češće suočavaju sa ekstremima - od dugih sušnih perioda do obilnih padavina i zadržavanja vode na parcelama. Na rascepanim i nepravilno raspoređenim parcelama mnogo je teže planirati ozbiljan sistem za navodnjavanje. Isto važi i za odvodnjavanje, čišćenje kanala i upravljanje viškom vode. Jer, kada su parcele funkcionalnije uređene, lakše je planirati zajedničku infrastrukturu i ulagati u sisteme koji koriste većem broju proizvođača. · Zbog toga komasacija može biti važan alat ne samo za povećanje prinosa, već i za prilagođavanje poljoprivrede klimatskim promenama; Manji troškovi i efikasnija proizvodnja Usitnjenost zemljišta direktno povećava troškove poljoprivredne proizvodnje. Kada je posed rasut na više udaljenih lokacija, proizvođač troši više vremena, goriva i rada. Teže je organizovati setvu, zaštitu, đubrenje i žetvu, a svaka dodatna manipulacija povećava ukupne troškove. · Komasacija može da pomogne da se proizvodnja učini efikasnijom, naročito u ratarskim krajevima gde se obrađuju velike površine i gde je mehanizacija ključna za rentabilnost; Veće i pravilnije parcele mogu da doprinesu boljoj upotrebi savremenih tehnologija, precizne poljoprivrede, sistema za navodnjavanje i racionalnije primene đubriva i zaštitnih sredstava. Zaštita prirodnih resursa U najavi novog zakona Ministarstvo navodi i mere koje doprinose zaštiti prirodnih resursa. To znači da komasacija ne bi trebalo da se posmatra samo kao tehničko preuređenje parcela, već i kao deo šireg upravljanja zemljištem, vodama i prostorom. Dobro planirana komasacija može da omogući bolju zaštitu od erozije, racionalnije upravljanje vodama, očuvanje kanalske mreže, uređenje atarskih puteva i zaštitu delova prostora koji imaju ekološki značaj. U vreme sve češćih suša, bujičnih padavina i degradacije zemljišta, način na koji se poljoprivredni prostor uređuje postaje sve važniji za dugoročnu proizvodnju hrane. Transparentnost postupka biće jedno od ključnih pitanja! Jedan od ciljeva novog zakona biće veća transparentnost postupka komasacije. To je posebno važno jer se komasacija često doživljava kao osetljiva tema među vlasnicima zemljišta. Ljudi žele da znaju da neće izgubiti vrednost svog poseda, da će postupak biti pravičan i da će dobiti zemljište odgovarajućeg kvaliteta i položaja. Zato će za uspeh novog zakona biti važno da postupak bude jasno objašnjen, da učesnici imaju uvid u planove i da postoji efikasan način zaštite prava i rešavanja prigovora. · Komasacija može doneti veliku korist, ali samo ako se sprovodi uz poverenje vlasnika zemljišta i jasna pravila; Polazne osnove dostupne na sajtu Ministarstva Ministarstvo poljoprivrede objavilo je polazne osnove za izradu Nacrta zakona o komasaciji zemljišta. To je početni korak u pripremi zakona, što znači da konačna rešenja još nisu usvojena. U narednom periodu očekuje se izrada nacrta, nakon čega bi trebalo da usledi javna rasprava i mogućnost da zainteresovana javnost, stručnjaci, lokalne samouprave i poljoprivrednici daju primedbe i predloge. Za proizvođače je važno da prate ovaj proces, jer zakon o komasaciji može dugoročno uticati na način korišćenja zemljišta, uređenje atara i uslove poljoprivredne proizvodnje u mnogim selima. Komasacija kao uslov za moderniju poljoprivredu Srbija ima veliki potencijal u poljoprivredi, ali usitnjenost poseda i loša infrastruktura u pojedinim područjima ostaju ozbiljna prepreka za veću produktivnost. Novi zakon o komasaciji zemljišta trebalo bi da stvori osnov za efikasnije korišćenje zemljišta, smanjenje rascepanosti parcela i bolje planiranje infrastrukture. Ako se postupak sprovede transparentno i uz dobru zaštitu prava vlasnika, komasacija može postati važan instrument za modernizaciju domaće poljoprivrede. Za poljoprivrednike to u praksi znači manje vremena izgubljenog između parcela, bolji pristup njivama, mogućnost navodnjavanja i odvodnjavanja, niže troškove i veću sigurnost proizvodnje u sve nestabilnijim, klimatskim uslovima. (Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede). Za rešava nekih ovih, ali i svih drugih problema u bolesnim agraru Srbije, ostaje ključno pitanje hoće li nova Strategija poljoprivrede Srbije ostati samo dokument? Jer, nova Strategija poljoprivrede Srbije donosi ambiciozne ciljeve iprviput otvoreno govori o problemima koji su godinama gurani u stanju, aot je urušavanj stoačrstva, semenarstva, degaadaciji zemljišta i nestajanmju sela. Jer, RZS posle popisa agrara 2023. godine predviđa, ukoliko u Srbiji nedođe do korenitih reformi u agraru, do 2052. godine sa njih mapa će nestati ukupno 3.000 sela! Pitanje je da li će onda bez ssela moći da postoji i država. Jer, sad u fazi nesajanja u Sroibji čak 1.200 sela koja u većinji na spavanju imaju manje od po 100 stanovnika. Pa se već sad postavlja poitanje od stane analitičara i sociologa, da li će tada postoji i država bez sela, ili sa onima koja opstanu i ostanu, sa 5,2 miliona stanovnika, koliko će ih tada biti u Srbiji! Zato i sad najveća dilema ostaje ta kao i kod prethodnih strategija u ovoj oblasti, da li će najavljene mere zaista biti sprovedene, ili će dokument ostati samo dekrarativni okvir, kao i mnogi do sada u ovoj oblasti, ali bez suštinskih promena. Jer, kako upozoravaju analitičari u ovoj oblasti, selima Srbije, a prema

Vreme: 15.07.2026 12:30

Medij: magazin-tabloid.com

Link: <https://www.magazin-tabloid.com/srbija-ostaje-bez-kvalitetnog-obradivog-zemljista/>

Autori: #

Teme: Svetska banka

Naslov: Srbija ostaje bez kvalitetnog obradivog zemljišta!?

Ustavu Srbije, to su naseljena mesta (ima ih 4.720), više nisu potrebna obećanja za sutra Hoće, to bolje suta da osete već danas! Već danas im je potreban sistem koji će da funkcioniše dugoročno, nezavisno od političkih ciklusa i promena listopadnih ministara. Jer, sadašnji ministar agara u Srbiji je od 2000. godine do danas 17 po redu! On je jedini u tu fotelju seo drugi put u tom periodu. Ako su uzme u obzir da Zadružni savez Srbije ima tradiciju dugu više od 130 godina i da je do sad imao samo 12 predsednika! · Onda se vide i problemi u agraru Srbije, kako su radili listopadni ministri poslednje dve i po decenije. Jer, su u fotelji ostajali u proseku samo 14 meseci! Zemljište, reforme i hrana! · Dva ministra za poljoprivredu (pok dr Veljko Simin i dr Jan Kišgeci) 1991. godine vratili su bivšim vlasnicima oko 150.000 hektara! Najviše je vraćeno u Vojvodini - oko 123.000 hektara. To je bila prva restitucija zemljišta u Istočnoj Evropi posle Drugog svetskog rata! · Srpska poljoprivreda se nalazi pred egzistencijalnom dilemom: kako ponovo sprovesti zemljišnu reformu, kojom bi bile ispravljene nepravde iz prošlih vremena, kada su agrarne reforme nemilosrdno cepale, prekrajale i oduzimale zemljište domaćina i time uništavale porodično gazdinstvo kao klasičan i najprirodniji oblik poljoprivredne proizvodnje; · Još uvek nije završen proces vraćanja oduzete zadružne imovine. Tu se radi o 200.000 oduzete zadružne imovine koja je imala titulara. Posle toga se i dalje privatizuje. Kako, kada ima titulara? To znaju samo vladajuće garniture koje su to odobravale i sprovodile u delo! · Ako je 1991. tadašnja politička struktura imala smelosti da vrati zemlju bivšim vlasnicima, i to u vreme najvećih iskušenja za srpski narod, zašto se restitucija zemljišta po novom Zakonu o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju iz 2011. godine sprovodi tako sporo? Rezultat dosadašnje pogrešne agrarne politike u Srbiji je izgubljeni PREHRAMBENI I SEMENSKI SUVERENITET! Da bi se taj suverenitet vratio, agrar, kao teško bolesna grana, moraće kvalitetno da se leči punu deceniju! Na dobrom putu da se izleči on će biti kad u stajama i na pašnjacima bude najmanje dva miliona grla goveda, šest miliona svinja, oko 3,5 miliona ovaca, 90 miliona grla kokošaka i osam miliona koka nosilja! Godišnje štete od suša EU su oko 28 milijardi evra! Treba reći da agrarna reforma, kao skup propisa usmeren na redistribuciju agrarnih resursa, nije izmišljotina komunističkog režima, nego je to sastavni deo svih velikih i suštinskih društveno ekonomskih promena. Sadašnja reforma ima u Srbiji obrnuti pravac u odnosu na prethodne. Nije više reč o podružljavanju već o jačanju privatnog sektora i porodičnog gazdinstva. A, geneza nastanka društvene odnosno državne zemlje u Srbiji može se podeliti na četiri glavne faze. · Sad u Srbiji ima 508.365 gazdimnstava. U Svakoje zaposleno ili je na evidncii po 2,2 lica. To je onda 1.150.653 lica koja se bave proizvodnjom sirovina za hanu i svede hrane. Oni obađujui 3.257.100 hektara. Te njive rasparčane su u 19 miliona parcela! U zemlji je najveći broj malih gazdinstava. Oko 217.623 ljudi poseduje imanja veličine do 2,5 hektara; Dva ministra za poljoprivredu (pok dr Veljko Simin i dr Jan Kišgeci) vratili su tada bivšim vlasnicima 1991. godine oko 150.000 hektara.! Ako je tadašnja politička struktura imala smelosti da vrati zemlju bivšim vlasnicima, zašto se restitucija zemljišta po novom Zakonu o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju iz 2011. sprovodi tako sporo? Najviše je vraćeno u Vojvodini - oko 123.000 hektara. To je bila prva restitucija zemljišta u Istočnoj Evropi posle Drugog svetskog rata! Srpska poljoprivreda se nalazi pred egzistencijalnom dilemom: kako ponovo sprovesti zemljišnu reformu, kojom bi bile ispravljene nepravde iz prošlih vremena, kada su agrarne reforme nemilosrdno cepale, prekrajale i oduzimale zemljište domaćina i time uništavale porodično gazdinstvo kao klasičan i najprirodniji oblik poljoprivredne proizvodnje. Treba reći da agrarna reforma, kao skup propisa usmeren na redistribuciju agrarnih resursa, nije izmišljotina komunističkog režima, nego je to sastavni deo svih velikih i suštinskih društveno ekonomskih promena. Sadašnja reforma ima obrnuti pravac u odnosu na prethodne. Nije više reč o podružljavanju već o jačanju privatnog sektora i porodičnog gazdinstva. A, geneza nastanka društvene odnosno državne zemlje u Srbiji može se podeliti na četiri glavne faze. Sad u Srbiji ima 508.365 gazdimnstava. U svakom gazdinstvu zaposleno je po 2,2 lica. To je onda 1.150.653 lica koja se bave proizvodnjom sirovina za hanu i sveže hrane. Oni obrađuju i 3.257.100 hektara. Očuvanje plodnosti zemljišta jedan od ključnih izazova savremene poljoprivrede U poslednjih nekoliko decenija, plodnost zemljišta je sve češće ugrožena, smanjuje se sadržaj humusa, narušava se struktura zemljišta i menja vodno-vazdušni režim. Stručnjaci upozoravaju na to da je očuvanje plodnosti zemljišta jedan od ključnih izazova savremene poljoprivrede, ali da rešenja postoje. Upotreba mineralnih đubriva, monokultura, navodnjavanje, moderne agrotehničke mere koje koristimo u poslednjih 30 godina, utiču na to da zemljište u velikom procentu postaje devastirano. Smanjuje se sadržaj humusa, menja se struktura zemljišta i vodno vazdušni režim, što posebno dolazi do izražaja u sušnim godinama. Preporuka stručnjaka je da obavezno treba raditi analize zemljišta i dati mu samo ono što je potrebno Zaoravanje žetvenih ostataka i upotreba bioloških preparata, u velikoj meri mogu doprineti očuvanju plodnosti zemljišta, kao najvažnijeg resursa. Treba da se zna: 1. Državna odnosno društvena svojina nastala je 1945. godine sprovođenjem Zakona o konfiskaciji imovine narodnih neprijatelja i Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji. Po ovom osnovu u zemljišni fond sa područja Vojvodine uneto je 668.000 hektara;

Vreme: 15.07.2026 12:30

Medij: magazin-tabloid.com

Link: <https://www.magazin-tabloid.com/srbija-ostaje-bez-kvalitetnog-obradivog-zemljista/>

Autori: #

Teme: Svetska banka

Naslov: Srbija ostaje bez kvalitetnog obradivog zemljišta!?

2. Poljoprivredno zemljište preneto je 1947. godine u društvenu svojinu konfiskacijom po propisima o obavezama otkupa poljoprivrednih proizvoda. Po tom osnovu u društvenu svojinu preneto je oko 21.500 hektara. Ova zemlja je vraćena bivšim vlasnicima 1991. godine; 3. Po Zakonu o poljoprivrednom zemljišnom fondu iz 1953. godine otkupljeno je i dodeljeno poljoprivrednim organizacijama 101.700 hektara obradivog poljoprivrednog zemljišta. Zemlja je vraćena 1991. godine; 4. Od 1954. godine obradivo poljoprivredno zemljište je uvećavano uglavnom kupovinom od privatnog sektora. Na taj način je zemljište u društvenoj svojini povećano za oko 300.000 hektara. Ova kategorija zemljišta je posle 1992. godine mogla biti predmet dokapitalizacije ili prodaje; Ta njiva rasparčana je u 19 miliona mini parcela. U zemlji je najveći broj malih gazdinstava. Oko 217.623 ljudi poseduje imanja veličine do 2,5 Najviše se, dugoročno, isplati ulaganje u zemlju! Jer, to je najveća fabrika pod otovorenim nebom u Srbiji. Na njoj se godišnje proizvede oko 20 miliona tona agrarnih proizvoda; · Prema podacima RZS Srbija se može pohvaliti jednim od svojih najvažnijih resursa - obradivim korišćenim zemljištem, koje pokriva 3.257.100 hektara. Sa oko 6,57 miliona stanovnika, svaki žitelj Srbije „ima na raspolaganju“ približno 0,52 hektara (52 ara) obradivog zemljišta, što je značajno iznad svetskog proseka od svega 0,19 hektara po osobi. Ova prednost otvara brojne mogućnosti za razvoj poljoprivrede, održavih resursa i ekonomski rast! Novi vetrovi Početkom devedesetih godina prošlog veka po vojvođanskim selima i salašima počeli su da duvaju novi vetrovi. Skupština Srbije je 1991. usvojila Zakon o načinu i uslovima priznavanja prava i vraćanju zemljišta koje je prešlo u društvenu svojinu po osnovu poljoprivrednog zemljišnog fonda i konfiskacijom zbog neizvršenih obaveza iz obaveznog otkupa poljoprivrednih proizvoda. · Dva ministra za poljoprivredu u Srbiji (pok dr Veljko Simin i dr Jan Kišgeci) 1991. godine vratili su bivšim vlasnicima oko 150.000 hektara. Najviše je vraćeno u Vojvodini - oko 123.000 hektara. To je bila prva restitucija zemljišta u Istočnoj Evropi posle Drugog svetskog rata! Nije vraćeno zemljište nacionalizovano u Prvoj agrarnoj reformi - oduzeto seljacima, veleposednicima, pripadnicima nemačke narodnosti, verskim zajednicama. Da bi se odbranilo od nelegalnog i sumnjivog kapitala i nelojalne trgovine, ovo zemljište je 1992. godine stavljeno pod zaštitu države. (Zakon o pretvaranju društvene svojine na poljoprivrednom zemljištu u druge oblike svojine Tako je stvorena kategorija - državna zemlja. Ova zemlja se do sada nije mogla prodavati). · Ako je 1991. tadašnja politička struktura imala smelosti da vrati zemlju bivšim vlasnicima, i to u vreme najvećih iskušenja za srpski narod, zašto se restitucija zemljišta po novom Zakonu o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju iz 2011. sprovodi tako sporo? Novi Zakon o izmenama i dopunama zakona o poljoprivrednom zemljištu jasno daje na znanje da se zemljište koje podleže restituciji ne može prodavati! Međutim, prethodni Zakon o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju takvo zemljište ne prepoznaje. Vlasnici oduzete imovine, ili njihovi naslednici, posle raznih komasacija, arondacija, integracija i dezintegracija više ne znaju gde je njihovo zemljište. · Još uvek nije završen proces vraćanja oduzete zadružne imovine. Tu se radi o 200.000 oduzete zadružne imovine koje je imala tiulara. Posle toga se i dalje privatizuje. Kako kada ima tiulara? To znaju samo vladajuće garniture koje su to odobravale i sprovodile u delo! Najveća privatizacija tog zemljišta, imanja malih prerađivačkih kapaciteta dogodila se posle demokratskih promena 2000. godine. Tada je uz pomoć države obavljena pljačkačka privatizacija! Nestali su mali poljoprivredni prerađivački kapaciteti po selima Srbije. Kada bi se oni vratili u sela, ona bi živnula, opstala i ostala! · Ako u zakonu o restituciji ne bude klauzula o supstituciji kod vraćanja oduzetog zemljišta - on se neće primenjivati. Ta dva zakona nisu uzajamno konzistentna. Državno zemljište ne treba prodavati pre sprovedene restitucije u kojoj se potražuje oko 200.000 hektara. Da postoji politička volja, taj posao bi se mogao završiti za godinu dana! Dug poljoprivrednika... Dug koji su poljoprivrednici imali prema državi na osnovu neplaćenih penzijskih doprinosa pred kraj 2016. godine tada je bio dostigao gotovo 100 milijardi dinara. Tadašnji ministar poljoprivrede bio je izjavio da bi poreska uprava formalno i pravno mogla da krene u naplatu i da oduzima kuće i njive dužnicima. Mali poljoprivrednici, kojih ima oko 217.623 sa posedom do 2,5 hektara, nalazili su se u bezizlaznoj situaciji, a najveći problem bio je neodgovarajući odnos države prema njivama, izjavio je tada za javnost prof dr Miladin Ševarlić, agroekonomista i nekadašnji narodni poslanik. Ozbiljan problem postoji kod popisa državnog zemljišta. Ni danas nisu u celosti i za verovanje prema državi usklađeni čak ni zvanični podaci koje objavljuju državne ustanove. One navode da se u zakup može izdavati sad čak 450.000 hektara. · Posle zvaničnog, sveobuhvatnog popisa poljoprivrede 2012. godine statistika je tada zabeležila da je u Vojvodini bilo više od 600.000 hektara zemlje u državnoj svojini. Ako bismo se ravnali prema naučnim podacima do kojih je došao profesor Nikola Gaćeša sa Univerziteta u Novom Sadu, u drugoj polovini prošlog veka, klasične državne svojine sada bi moglo biti svega 250.000 hektara. To znači da je zvanična statistika, samim tim i politika, u kategoriju državne zemlje svrstala i zadružnu zemlju, seoske pašnjake i svaku drugu svojinu koja nije privatna. Zbog toga je neophodno novo svojinsko razgraničenje zemljišta da bi se mogli ispoštovati svi zakoni iz ove oblasti; Očuvanje plodnosti zemljišta jedan od ključnih izazova savremene poljoprivrede U poslednjih

Vreme: 15.07.2026 12:30

Medij: magazin-tabloid.com

Link: <https://www.magazin-tabloid.com/srbija-ostaje-bez-kvalitetnog-obradivog-zemljista/>

Autori: #

Teme: Svetska banka

Naslov: Srbija ostaje bez kvalitetnog obradivog zemljišta!?

nekoliko decenija, plodnost zemljišta je sve češće ugrožena, smanjuje se sadržaj humusa, narušava se struktura zemljišta i menja vodno-vazdušni režim. Stručnjaci upozoravaju na to da je očuvanje plodnosti zemljišta jedan od ključnih izazova savremene poljoprivrede, ali da rešenja postoje. Upotreba mineralnih đubriva, monokultura, navodnjavanje, moderne agrotehničke mere koje koristimo u poslednjih 30 godina, utiču na to da zemljište u velikom procentu postaje devastirano. Smanjuje se sadržaj humusa, menja se struktura zemljišta i vodno vazdušni režim, što posebno dolazi do izražaja u sušnim godinama. Preporuka stručnjaka je da obavezno treba raditi analize zemljišta i dati mu samo ono što je potrebno. Zaoravanje žetvenih ostataka i upotreba bioloških preparata, u velikoj meri mogu doprineti očuvanju plodnosti zemljišta, kao najvažnijeg resursa. Kakav danak uzimaju suše? Na kišu su poljoprivrednici, recimo, u valjevskom kraju bili gotovo i zaboravili kada je, recimo, poslednji put kvasila oranice, recimo, u 2025. godini. Za padavinama vaze ispucala zemlja i biljke, a kiše tada nije bilo više od mesec i po dana. Željno iščekujući kraj žege, bez predaha sakupljali su letinu, brali voće koje je stiglo na rod i sabirali koliki će biti prinosi te 2025. godine. Mrzevi, a posle i suše su bili obrali dobar deo svih useva. Voća je u 2025. godini bilo u Srbiji do 1,1 miliona tona. Kada su dobre, rodne godine, voća bude i do 1,6 miliona tona, a u srednje rodnim godinama to je do 1,3 miliona tona. • Prema podacima RZS u 2025. godini Srbija je izvezla više od 276.000 tona voća u vrednosti od 728,5 miliona roda; Suša ugrožava pšenicu i prolećne useve Nedostatak vlage u zemljištu, posle slabih padavina tokom marta i aprila, sve više ugrožava pšenicu i prolećne useve širom Srbije. Poljoprivrednici od Subotice do centralne Srbije upozoravaju da pšenici, koja je u fazi vlatanja i cvetanja, hitno treba kiša kako bi nalila zrno. Ukoliko padavina ne bude u narednim danima, prinos bi mogao biti manji 20 do 30 odsto, a u pojedinim krajevima očekuje se svega četiri do pet tona po hektaru. Proizvođači navode da kukuruz sporo napreduje, detelina je neizvesna za drugo košenje, a bez nove kiše mogu biti ugroženi i voćnjaci. Dodatni problem predstavlja nizak nivo podzemnih voda i presušivanje bunara posle više sušnih sezona, javlja agencija Beta. • Godišnje štete od suša u EU bile su oko 28 milijardi evra! Suša - tužno pogledati useve i voćnjake Još je je biloproleće 2025. godine kada su stigli prvi problemi voćarima. Tada je mrz prvui put obrao voće u Srbiji . Z bnalo se da će rod biti dosa mannji neou srednjim godinama. Jer, početkom aprila 2025. godine u Podgorini je pao manji sneg, a potom je usledio jutarnji mrz od minus četiri stepena, što je, kažu voćari, bilo sasvim dovoljno da "skine cvet". • Godišnje štete od suša EU su oko 28 milijardi evra! • U Srbiji je za poslednjih četvrt veka bilo devet suša. Štete u svakoj sušnoj godini bile su po ,1,5 milijrdi evra. Znači štete ju agraru u tih devet suša su bilde 10,5 milajardi dinara. Siromašna država Srbija nema novca da sušu proglasi za elementarnu nespgodu! Ali, su vlasti pronašle rešenje. Štete od suša tih godina u strategijima poljoprivrede proglašavane su sa dvostrukim brojkama smanjenja proizvodnje! To je bila informacija vlasti! • U Srbiji je posle žetve obavljene na više od 600.000 hektara 2025. godine dobijen rod pšenice težak oko 3,62 milioan tona. Dobar, rod ali nije rerordan. Za Srbiju je potrenjbo0 oko 1,2 miliona tona, a ostalo može da s izveze kada se pronađu kupci! • Sve to se događalo u protekloj deceniji kada je ostavilo dubok trag na agrar Srbije. Obradive površine svake godine smanjivane su za po 25.000 hektara. Prinosi svih kultura su na nivou od pre tri, četiri ili pet decenija. • Rekordni prinosi pšenice su bili 1991. goodine od 3.763.503 tone! • Kukuruz 8.062.0210 ton u 1986. godini; • Šećerne repe 4.920.600 ton bili su 1989. godine; Pšenica rađa, a seljak PROPADA! Seljaci traže garantovanu cenu, po cena troškvoa proizvodnje! Rekordan rod pšenice u Srbiji, bio je 1991.godine sa rodom od 3.736.503 tone. U 2025. godini je bio dobar rod na oko 600.000 hektara i prinos je bio blizu 3,62 miliona tona! To je bila proizvodnaj koja je donela gubitke, jer pinos od šest tona po hektaru koštap je 26,2 dinara po kilogramu. A, cena na berzi posle žetve bila je 20,5 dinara. To sve je posledica nerešenih sistemskih problema. Jer, poljoprivreda još nije strateška grana u Srbiji! To im se obećava samo kada izađu na ulicu, ali i dalje je obećanje! • Prema podacima RZS u stajama i na pašnjacima sad ima samo 698.871 grlo goveda. Toliko ih je bilo i pre 100 godina. U oborima ima tek 2.403.991 grlo svinja. Toliko ih je Srbija imala i odmah posle Drugog svetskog rata 1947. godine. U torovima ima 1.684.013 grla ovaca i u dvorištima se nalazi oko 14,5 miliona živine. Ugašeno je u Srbiji oko 62.000 farmi! • Rezultat ovakve politike bio je, da je Srbija izgubla PREHRAMBENI I SEMENSKI SUVERENITET! Da bi se taj suverenitet vratio, agrar, kao teško bolesna grana, moraće kvalitetno da se leči punu deceniju! NA DOBROM PUTU DA SE IZLEČI AGRAR, SRBIJA ĆE BITI KADA U STAJAMA BUDE: • Najmanje dva miliona grlagoveda; • Šest miliona grla svinja; • Oko 3,5 milioa ovacau torovima i • 90 miliona grla živine i oko osam koliona koka nosilja! Ali, odgajivači svinja upozoravaju: Domaće farme sve teže opstaju! Četiri reprezentativna udruženja odgajivača svinja upozorila su da se svinjarstvo Srbije nalazi u izuzetno teškoj situaciji i da bi, bez hitnih mera, veliki broj farmi i sad mogao da bude zatvoren! U zajedničkom saopštenju, koje potpisuju Udruženje odgajivača svinja Srbije, Udruženje odgajivača svinja "Bačka", Udruženje odgajivača svinja Centralne Srbije i Unija proizvođača svinja Srbije, navodi se da je cena živih svinja već duže vreme ispod cene koštanja, dok se pad otkupnih cena nastavlja uz sve

Vreme: 15.07.2026 12:30

Medij: magazin-tabloid.com

Link: <https://www.magazin-tabloid.com/srbija-ostaje-bez-kvalitetnog-obradivog-zemljista/>

Autori: #

Teme: Svetska banka

Naslov: Srbija ostaje bez kvalitetnog obradivog zemljišta!?

manju tražnju za domaćim tovljenicima. Prema oceni proizvođača, jedan od glavnih razloga za slabiji otkup domaćih svinja jeste prekomeran uvoz svinjskog mesa (u 2025. godini to je bilo oko 100.000 tona) kojim se, kako tvrde, potiskuju količine koje bi mogli da isporuče domaći farmeri. Posebno ukazuju na problem uvoza zamrznutog mesa preko trgovaca, jer se, po njihovom mišljenju, na taj način otežava praćenje njegovog daljeg plasmana, uslova čuvanja, transporta i rukovanja. · U Srbiji se sad proizvodi oko 400.000 tona svih vrsta mesa. Potrošnja je manja od 40 kilograma godišnje po stanovniku! · Sad već daleke 1991. godine u Srbiji se proizvodilo godišnje oko 650.000 tona svih vrsta mesa. Godišnja potrošnja po jednom stanovniku bila je oko 65 kilograma! · Sad je godišnja potrošnja mesa po jednom stanovniku u EU, nego u Srbiji čak za 25 kilograma! Uz najveće godišnje stope rata proizvodnje i potrošnje to se neće stići ni za pola veka! · Trenutna godišnja potrošnja svinjskog mesa po jednom stanovniku u Srbiji je oko 15 kilograma. Zabeležen je pad potrošnje od po tri kilograma! · Istovremeno je porasla proizvodnja sa 118.000 na 141.000 tona živinskog mesa. I potrošnja ovog mesa je porasla sa 15 na 18 kilograma godišnje po jednom stanovniku! Udruženja predlažu da se uvoz zamrznutog svinjskog mesa ograniči na realne potrebe objekata odobrenih za preradu i proizvodnju proizvoda od mesa, kao i da se dozvole za uvoz ne izdaju trgovcima. To je, kako navode, način da se jasnije prati korisnik i namena uvezenog mesa. Kako se navodi u nadležnom ministarstvu u Vladi Srbije, Uprava za veterinu najavila je kontrolu uvoznih pošiljki, kako bi se utvrdilo gde je i na koji način potrošeno meso iz uvoza. Farmeri ističu da bez jasne strategije za očuvanje i razvoj svinjarstva, analize trenutnog stanja i akcionog plana, ova grana stočarstva može nastaviti da propada. Upozoravaju i da bi posledice osetili povezani sektori - od fabrika stočne hrane i ratarske proizvodnje, do veterinarskih službi, proizvodnje lekova i stručnjaka u stočarstvu. · Dokaz u kom se agrar nalazi je činjenica da je za ishranu malog, preostalog broja stoke sad dovoljno oko 3,5 miliona tona kukuruza godišnje! Prošle 2025. godine očekivao se rod više od šest miliona tona, dok je on bio samo 4,4 miliona tona! Ali, je bilo čak i za izvoz, jer u Srbiji nema stoke da ga troši! · "Postavlja se pitanje da li smo toga svesni ili iz neznanja i nezainteresovanosti smo došli u situaciju da od poljoprivredno bogate zemlje postanemo zavisni od uvoza", poručuju udruženja odgajivača svinja. Sve do nedavno smo bili zemlja u kojoj smo se hvalili da nožemo da hranimo pola Evrope! Mi sad moramo da uvozimo hranu da bi prehranili naših 6,57 miliona stanovnika. · Srbija danas ima 4.720 sela. Procene RZS posle popisa agrara su da će 2052. godine sa mape Srbije nestati oko 3.000 sela! Sad je na pustol nestankla oko 1.200 sela koaj imaju manje od po 100 stanovnika na spavanju! To znači da će imati samo 5,2 miliona stanovnika. Prinosi će zavistiti od vremena i globalnih kriza Prolećna setva završena je u većem delu Srbije, na blizu 2,5 miliona hektara. Ratari su posao obavili u roku, uprkos neizvesnostima na tržištu. U jesen 2025. godine, setva svih kultura obavljena je je u Srbiji na oko 842.000 hektara. Najviše, blizu milion hektara, u proleće 2026.godine, zeuzeo je kukuruz. Pošto je protekloj 2025. godini, sušu najbolje podnosio suncoket, očekivanja su da je zasejan na oko 280.000 hektara. Najveći pad je u setvi soje, koja će po nezvaničnim procenama zauzeti tek oko 70.000 hektara. Agroekonomski analitičar Žarko Galetin ocenjuje da je 2026. godina za ratarske kulture dobro počela, ali da je još rano govoriti o prinosima. Dobra okolnost je što su ispoštovani agorokovi, a aprilske padavine su bile od oko 60 litara po kvadratnom metru povoljne za tek posejane useve i pšenicu. Ipak, tržište će zavistiti od vremenskih uslova, ali i od krize na Bliskom istoku, koja utiče na cene energenata, dizela i mineralnih đubriva. Analitičari upozoravaju da bi, ukoliko kriza potraje, poljoprivrednici mogli da se suoče sa ozbiljnim problemima u narednom periodu. MK Grupa preuzela šećeranu u Crvenki · MK Grupa, u okviru koje posluje „Sunoko“, najveći proizvođač šećera u regionu, iskazala je nameru za kupovinu fabrike šećera u Crvenki. Sledeći korak je pribavljanje odobrenja Komisije za zaštitu konkurencije i drugih nadležnih regulatornih tela, nakon čega će biti poznat konačan status akvizicije. To bi onda bila treća fabrik u njihovom agrarnom sistemu za proizvodnju šećera! · Iz kompanije navode da bi preuzimanje omogućilo širu primenu poslovne strategije u sektoru šećera, uz potencijalni doprinos budžetu Srbije od oko 50 miliona evra; · Ističu i značaj očuvanja zaposlenosti, jer šećerni sektor direktno zapošljava oko 1.000 ljudi, a indirektno više od 4.500. Srbija, za razliku od većine zemalja regiona, ostaje samodovoljna i neto izvoznica šećera. · U vreme kada je u Evropi ugašeno oko 50 šećerana, Srbija ima dovoljno za ishranu. Potrebno joj je godišnje oko 200.000 tona za ishranu. Za vreme postojanja izvoznih kvota Srbija je mogla godišnje da izvozi 181.000 tona šećera. Očekuje se da će ga i ove godine biti dovoljno proizvedeno za domaće tržište i izvoz. Jer, je „slatki koren“ posejan je u 2026. godini na oko 30.000 hektara, Humizacija zemljišta i postizanje visokih i stabilnih prinosa gajenih kultura treba da omogući povratak uloženog i dobru zaradu. Proizvodnja može biti ugrožena raznim faktorima u svim fazama proizvodnje! Sistematska kontrola plodnosti zemljišta kao stalna mera ima za cilj utvrđivanje plodnosti zemljišta na sadržaj hranljivih materija. Zasniva se na objektivnim kriterijumima i planiranju potrošnje mineralnih đubriva u količini, odnosu i vremenu primene, kao i preduzimanju meliorativnih zahvata kao što su: kalcifikacija, fosfatizacija i humizacija, a sve u cilju

Vreme: 15.07.2026 12:30

Medij: magazin-tabloid.com

Link: <https://www.magazin-tabloid.com/srbija-ostaje-bez-kvalitetnog-obradivog-zemljista/>

Autori: #

Teme: Svetska banka

Naslov: Srbija ostaje bez kvalitetnog obradivog zemljišta!?

poboljšanja kvaliteta poljoprivrednog zemljišta. Analiza plodnosti zemljišta značajna je kao krvna slika kod čoveka. Bez obzira kojom vrstom biljne proizvodnje se bavite ili planirate da se bavite bez agrohemijske analize zemljišta besmisleno je bilo šta započinjati. Humus je izuzetno značajan u zemljištu. Nekada ga je bilo oko pet odsto, a sad je procena da ga u proseku ima manje od oko 2,5 odsto! Đubrenje organskim đubrivima ima puno prednosti. Utiče na osobine zemljišta i zato se naziva regulatorom plodnosti zemljišta · sposobnost zemljišta za bolje primanje i zadržavanje vode; · uticaj na strukturu; · na vodni, vazdušni i toplotni režim; Povoljni uslovi omogućavaju bolji rad mikroorganizama, što opet povoljno deluje na dobro usvajanje hranljivih elemenata. Povoljno utiče na fizičke, hemijske i biološke procese zemljišta, a preko njih i na visinu i stabilnost prinosa gajenih biljaka. Pod uticajem stajnjaka, naročito svežeg, teška zemljišta postaju rastresitija, zemljište se lakše obrađuje. Količina stajnjaka zavisi od kvaliteta stajnjaka i zahteva useva, količine raspoloživog stajnjaka na gazdinstvu i od osobina zemljišta i klime. Na zemljištima gde dugo vremena nije đubreno organskim đubrivima, siromašnim u hranivima i u humusu, zatim na glinovitim i peskovitim zemljištima treba đubriti obilnije. Stajnjak popravlja fizičke, hemijske i biološke osobine zemljišta, povoljno deluje na toplotni režim zemljišta do izvesne granice utiče na brže zagrevanje zemljišta. Stajnjak treba rasturati neposredno pred osnovnu obradu zemljišta i odmah ga treba zaorati. Na odgovarajuću dubinu đubrenje stajnjakom treba organizovati tako da izvoženje, rasturanje i zaoravanje budu sinhronizovani. Stajnjak po parceli rasturiti što je moguće ravnomernije. Ako se stajnjak izveze na parcelu u vreme kada se neće zaoravati treba ga ostaviti na gomili na kraju parcele i pokriti slojem zemlje do vremena zaoravanja. Praćenje agrotehničkih mera i njihov odraz na visinu prinosa, zavisno od agroekoloških uslova, ima za cilj objektivno planiranje visoke i stabilne proizvodnje gajenih kultura, očuvanje strukture zemljišta kao i njegove plodnosti, piše Boban Stanković, dipl.ing.polj. Kiselost zemljišta je jedan od važnijih faktora koji utiču na prirast biljaka, prinos i sveukupno uspešno gajenje i produktivnost biljne proizvodnje. Meri se pH vrednošću zemljišnog rastvora. Reakcija zemljišta (pH vrednost) javlja se kao edafski faktor i ukazuje na stepen zasićenosti bazama adsorptivnog kompleksa i zemljišnog rastvora. Ukoliko u zemljišnom rastvoru prevladavaju H⁺ joni, onda je zemljište kiselo, ako prevladavaju OH⁻ joni onda je ono alkalno, a ukoliko je podjednako H⁺ i OH⁻ jona, onda je zemljište neutralne reakcije. KISELOST zemljišta ometa uspešan razvoj biljaka Neutralna pH vrednost je oko sedam, a što je kiselost zemljišta veća to je pH vrednost manja. U Borskom okrugu kao delokrugu aktivnosti PSS Negotin preovlađuju kisela zemljišta sa pH vrednošću od 4,5-5,8. Ako uzmemo u obzir da većini gajenih kultura odgovara pH od 6-7 to poznavanje i popravka zemljišne pH vrednosti dobija još više na značaju - oznaka reakcije pH, - vrlo jako kisela

